

Juridik och säkerhet
Karin Maria Modig

2024-06-05

516437

Förvaltningens svar till Uppdatera resepolicy i Region Västerbotten och välj bioflygbränsle som standard vid flygresor

Region Västerbottens riktlinje för möten och tjänsteresor tar hänsyn till flera aspekter för planering och genomförande. Möten och tjänsteresor ska genomföras på ett resurs- och kostnadseffektivt sätt, de ska minimera miljö- och klimatpåverkan samt bidra till en trygg arbetsmiljö. En förändring i riktlinjen behöver alltså vara acceptabel för samtliga områden. I gällande riktlinje står att kollektivtrafik som buss eller tåg är första alternativ för en längre resa, men flyg bokas om buss eller tåg inte är ett alternativ utifrån den aktuella resans förutsättningar. Detta har bedömts vara acceptabelt ur ekonomisk, arbetsmiljömässig och miljö- och klimatsynpunkt. Hänsyn är tagen till regionens geografiska placering samt den begränsade tillgången till mer hållbara färdmedel. Under 2023 genomförde regionen ungefär 14 000 resor med flyg och nästan 5 000 resor med tåg. Med nuvarande skrivning i riktlinjen sker ett stort antal flygresor, även till destinationer som går att nå med tåg eller buss.

Regionen har ett långsiktigt inriktningsmål i Miljö- och klimatstrategin som säger att vi ska minska vår totala klimatpåverkan med minst 60% till år 2030 och vara klimatneutrala år 2045. Uppföljning av inriktningsmålet visar att utsläppen från regionens tjänsteresor motsvarar drygt 2 400 tonCO₂e, varav utsläppet från flyget är cirka 2 000 tonCO₂e. Flyget utgör alltså idag den övervägande delen av klimatutsläppen från regionens tjänsteresor.

Flyg har en högre klimatpåverkan per personkilometer än tåg och buss, även när biodrivmedel för flyg används¹. Flyg kan därför inte anses vara ett likvärdigt alternativ till tåg och buss ur klimatsynpunkt. Även om vi använder biodrivmedel på de resor där vi använder flyg så behöver det totala resandet med flyg minska för att regionen ska ha möjlighet att nå upp till inriktningsmålet i Miljö- och klimatstrategin.

Regionen har avtal med flera flygbolag. Några av flygbolagen, men inte alla, har erbjudande om att välja biobränsle vid flygbokningar. Drygt hälften av regionens flygresor sker med SAS. SAS erbjuder en speciell biljettyp där hälften av bränslet för resan är hållbart. SAS erbjuder även möjligheten att i efterhand kompensera regionens flygresor med 100% hållbart bränsle, baserat på resta kilometer. De senaste 12 månaderna (maj 2024) flög regionen drygt 4,9 miljoner kilometer med SAS och till en kostnad av 4,6 miljoner har regionen möjlighet att betala för hållbart bränsle motsvarande hela den sträckan. Flygbolagen har idag möjlighet enligt gällande regelverk att använda upp till 50% biobränsle per flygning. Om regionen väljer att kompensera för 100% biobränsle garanterar SAS att inköp av biobränsle sker inom 12 månader och att bränslet kommer att användas för att ersätta motsvarande mängd fossilt bränsle i SAS verksamhet².

¹Utsläppsfaktorer för flyg är 127 gCO₂e/pkm, tåg 7 gCO₂e/pkm och buss 30 ton CO₂e/pkm enligt metodrapport till utsläppsverket klimatsmartsemester utvecklade av forskare på Chalmers. Vid val av 100% biodrivmedel för flyg är utsläppet 51 gCO₂e/pkm. Utsläppens storlek beror av flera faktorer som t.ex. avstånd, belägningsgrad, färdmedlets modell och drivmedel.

<https://klimatsmartsemester.se/sa-har-vi-raknat#flyg> (hämtat 2024-06-05)

²<https://www.sas.se/reseinfo/tillaggstjanster/biobransle/> (hämtat 2024-06-05)

Juridik och säkerhet
Karin Maria Modig

2024-06-05

516437

Att kompensera flygresan med köp av biobränsle är en positiv åtgärd som minskar regionen utsläpp från tjänsteresor. Flygresan orsakar dock fortfarande ett utsläpp som är större än andra färdmedelsalternativ som buss eller tåg. Dessutom kan en övergång inte göras fullt ut i dagsläget då alla flygbolag inte erbjuder tjänsten. Klimatnyttan och kostnaden av att som standard koppla inköp av hållbart flygbiobränsle till biljetten vid flygresor bör ställas i relation till andra alternativa åtgärder som ger god klimatnytta per krona och som tar hänsyn till samtliga aspekter i riktlinjen, ledningsstaben har för avsikt att genomföra ett sådant analysarbete under hösten.